

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра геодезії та картографії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет землевпорядкування

“15” травня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Глобальні проблеми світу**

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність G18 Геодезія та землеустрій

Освітня програма Геодезія та землеустрій

Факультет землевпорядкування

Розробники: завідувач кафедри геодезії та картографії, д.геогр.н., професор
Іван КОВАЛЬЧУК, асистент, к.геогр.н. Лук'янчук К.А.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми світу» формуватиме у студентів знання про сутність, причини виникнення, гостроту і можливі шляхи вирішення глобальних проблем Світу, сучасні науково-теоретичні засади розуміння глобальних економічних, політичних, військових, екологічних, ресурсних, демографічних і соціальних проблем. У процесі її вивчення у магістрантів формуватимуться вміння і компетенції визначати й оцінювати вплив глобалізації на країни і регіони світу, їх розвиток і міжнародні відносини, аналізувати і прогнозувати ризики впливу глобальних проблем на країни Світу й Україну.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова, за вибором ун-ту	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	90 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Глобальні проблеми світу» є формування у студентів знань про причини, сутність та можливі шляхи вирішення глобальних проблем Світу, найсучасніші науково-теоретичні засади розуміння глобальних економічних, політичних, військових, екологічних, ресурсних, демографічних і соціальних проблем; формування вмінь визначати й оцінювати вплив глобалізації на країни і регіони світу, їх розвиток і міжнародні відносини, аналізувати і прогнозувати ризики впливу глобальних проблем на країни Світу й Україну.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК): ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН02. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності, досліджень та інновацій

РН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. <i>Наукові засади вчення про глобальні проблеми Світу</i>													
Тема 1. Вчення про глобальні проблеми світу: мета і завдання курсу. Глобалізація як стрижнева проблема світового розвитку. Об’єктивні передумови глобалізаційних процесів і виникнення глобальних проблем. Основні чинники загострення глобальних проблем сучасності. Риси головних глобальних проблем Світу	1-2	19	2	2			15						
Тема 2. Класифікація глобальних проблем людства: сутність і причини виникнення глобальних проблем; підходи до класифікації глобальних проблем. Класифікації глобальних проблем світу. Коротка характеристика основних проблем.	3-4	19	2	2			15						
Тема 3. Глобальна проблема війни і миру: Сутність міжнародної військово-політичної безпеки. Передумови та	5-6	19	2	2			15						

чинники виникнення глобальної проблеми. Регіональні прояви глобальної проблеми. Шляхи подолання глобальної проблеми.												
Разом за модулем 1	57	6	6			45						
Модуль 2. <i>Риси основних глобальних проблем Світу, їх характеристика</i>												
Тема 4. Проблема міжнародного тероризму і злочинності: тероризм як злочинність міжнародного рівня. Передумови та чинники виникнення міжнародного тероризму. Регіональні прояви міжнародного тероризму. Міжнародна співпраця у сфері боротьби з тероризмом.	7-8	19	2	2			15					
Тема 5. Глобальна проблема забруднення довкілля, її сутність і загрози майбутньому людства. Регіональні прояви глобальної проблеми. Шляхи подолання глобальної проблеми.	9-10	16	3	3			10					
Тема 6. Продовольча проблема світу, її сутність. Причини виникнення продовольчої проблеми. Голод	11-12	14	2	2			10					
Тема 7. Глобальна проблема урбанізації, її сутність, причини виникнення і наслідки. Рівень урбанізованості регіонів світу. Глобальні міста, їхня сутність, роль і функції у сучасному світі.	13-14	14	2	2			10					
Разом за модулем 2	63		9	9			45					
Усього годин	120		15	15			90					

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вчення про глобальні проблеми світу: мета і завдання курсу. Глобалізація як стрижнева проблема світового розвитку. Об'єктивні передумови глобалізаційних процесів і виникнення глобальних проблем. Основні чинники загострення глобальних проблем сучасності. Риси головних глобальних проблем Світу	2

2	Класифікація глобальних проблем людства: сутність і причини виникнення глобальних проблем; підходи до класифікації глобальних проблем. Класифікації глобальних проблем світу. Коротка характеристика основних проблем.	2
3	Глобальна проблема війни і миру: Сутність міжнародної військово-політичної безпеки. Передумови та чинники виникнення глобальної проблеми. Регіональні прояви глобальної проблеми. Шляхи подолання глобальної проблеми.	2
4	Проблема міжнародного тероризму і злочинності: тероризм як злочинність міжнародного рівня. Передумови та чинники виникнення міжнародного тероризму. Регіональні прояви міжнародного тероризму. Міжнародна співпраця у сфері боротьби з тероризмом.	2
5	Глобальна проблема забруднення довкілля, її сутність і загрози майбутньому людства. Регіональні прояви глобальної проблеми. Шляхи подолання глобальної проблеми.	3
6	Продовольча проблема світу, її сутність. Причини виникнення продовольчої проблеми. Голод	2
7	Глобальна проблема урбанізації, її сутність, причини виникнення і наслідки. Рівень урбанізованості регіонів світу. Глобальні міста, їхня сутність, роль і функції у сучасному світі.	2
	Усього	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування поняття «глобальні проблеми світу»	2
2	Характеристика сутності однієї з глобальних екологічних проблем Світу (індивідуальні завдання).	2
3	Глобальна проблема війни і миру.	2
4	Глобальна екологічна проблема, чинники виникнення, засади зниження ризиків і наслідків	2
5	Глобальна продовольча проблема Світу	3
6	Глобальна проблема урбанізації	4
	Усього	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Робота з Глосарієм з навчальної дисципліни	30
2	Глобальна проблема забруднення довкілля і змін клімату	60
	Усього	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання: (вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- практичних робіт.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрації презентацій);
- робота з навчально-методичною літературою (пошуки, аналіз, анотування, рецензування, підготовка інформації для відображення на тематичних картах);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Наукові засади вчення про глобальні проблеми Світу		
Тема 1. Вчення про глобальні проблеми світу: мета і завдання курсу		
Практична робота 1. Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування поняття «глобальні проблеми світу»	<i>ПРН 02, 14. Знати</i> основні наукові положення вчення про глобальні проблеми світу, глобалізаційні процеси та методичні підходи до їх досліджень.	20
Самостійна робота 1. Робота з Глосарієм з навчальної дисципліни	<i>Вміти</i> аналізувати передумови виникнення і виявляти причини розвитку глобалізаційних процесів та їх наслідки	10
Тема 2. Класифікація глобальних проблем людства		
Практична робота 2. Характеристика сутності однієї з глобальних екологічних проблем Світу	<i>ПРН 14. Розуміти</i> сутність і причини виникнення глобальних проблем світу. <i>Знати</i> основні наукові підходи до класифікації глобальних проблем світу та ознаки, за якими їх класифікують. <i>Вміти</i> класифікувати глобальні проблеми	20
Тема 3. Глобальна проблема війни і миру		
Практична робота 3. Глобальна проблема війни і миру	<i>ПРН 14. Розуміти</i> сутність глобальної проблеми війни і миру, причини її виникнення. <i>Вміти</i> аналізувати глобальні і регіональні прояви цієї проблеми. <i>Обґрунтовувати</i> засади її подолання	20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Риси основних глобальних проблем Світу, їх характеристика		
Тема 4. Глобальна проблема забруднення довкілля, її сутність і загрози майбутньому людства		
Практична робота 4. Глобальна екологічна проблема, чинники виникнення, засади зниження ризиків і наслідків	<i>ПРН 02, 14. Розуміти</i> сутність глобальної проблеми, причини її виникнення. <i>Вміти</i> давати оцінку фактичного екологічного стану навколишнього середовища на глобальному і регіональному рівні.	20
Самостійна робота 2. Глобальна проблема забруднення довкілля і змін		10

клімату	Знати основні засади зниження рівня забруднення навколишнього середовища.	
Тема 5. Продовольча проблема світу, її сутність.		
Практична робота 5. Глобальна продовольча проблема Світу	ПРН 14. Розуміти сутність і причини виникнення глобальної продовольчої проблеми. Вміти оцінювати гостроту продовольчої проблеми в різних регіонах світу. Володіти методами зниження гостроти глобальної продовольчої проблеми.	20
Тема 6. Глобальна проблема урбанізації, її сутність, причини виникнення і наслідки		
Практична робота 6. Глобальна проблема урбанізації	ПРН 10, 14. Розуміти сутність проблеми урбанізації Вміти аналізувати причини і тенденції розвитку урбанізаційних процесів. Знати критерії оцінювання рівня урбанізованості країн і регіонів світу. Оцінювати перспективи урбанізації та її наслідки.	20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний курс навчальної дисципліни Глобальні проблеми світу (на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2841>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2841>);

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с. (с. 14 -42)
https://www.researchgate.net/publication/341702600_Globalni_problemi_sucasnosti_Global_Issues_2
2. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник / М. Книш, Л. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с.
3. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: Простір-М, 2021. 130 с. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/Kotykh-KnyshGlobalni_problemy_liudstva-book.pdf
4. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика : навч. посіб. / М. М. Книш, Л. І. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с.
https://geography.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/03/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE_%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%87%D0%B3%D0%B0_%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_2014.pdf
5. Глобальні зміни світу — 2025 : доповідь Національної розвідувальної ради США / [пер. з англ.]. Львів : Літопис, 2010. 188 с.
6. Глобальні проблеми світу : атлас. К. : ДНВП «Картографія», 2009. 144 с.
7. Головні ризики та можливості 2024 року.
https://texty.org.ua/fragments/111586/golovni_ryzyky-ta-mozhlyvosti-2024-roku/
8. Дейлі Г. Поза зростанням: економічна стратегія сталого розвитку / Г. Дейлі пер. з англ. – Київ: Інтелсфера, 2002.
9. Олійник Я. Глобальні проблеми людства: контексти виникнення / Я. Олійник, А. Степаненко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2006. – № 38. – С. 3–4.
10. Сіденко В. Р. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей [Електронний ресурс] / В. Р. Сіденко. – Режим доступу : www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/US1_2014/7-21.pdf
11. Глобальні проблеми людства.
<https://geografiamozil2.jimdofree.com/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0/>

Електронні ресурси

1. Food and Agriculture Organization UN [Electronic resource]. — Mode of access : www.fao.org .
2. Human Development Reports, 2019 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2019> .
3. Institute for Economics and Peace [Electronic resource]. — Mode of access : <http://economicsandpeace.org> .

4. The Club of Rome [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.clubofrome.org>.
5. The Millennium Project : Global Futures Studies & Research [Electronic resource]. — Mode of access: www.iawwai.com/ProblemsOfThisWorld.htm.
6. Global Peace Index Report, 2019 [Electronic resource]. — Mode of access <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/06/GPI-2019-web003.pdf>
7. International Migration Report 2019 [Electronic resource]. — Mode of access : https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2019_Highlights.pdf
8. ЩОРІЧНИК СІПРІ 2023. ОЗБРОЄННЯ, РОЗЗБРОЄННЯ ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА www.sipriyearbook.org
https://razumkov.org.ua/images/2024/07/24/2024-SIPRI_2023-SITE.pdf